

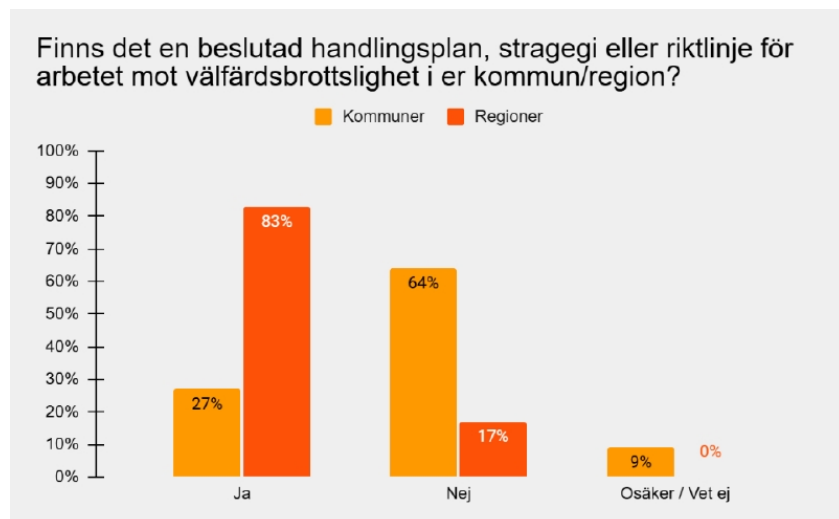
Endast tre av tio kommuner har en handlingsplan mot välfärdsbrott visar PwC-rapport

Trots att välfärdsbrottsligheten breder ut sig i Sverige visar en ny rapport från PwC att endast tre av tio kommuner har en handlingsplan för att förebygga och bekämpa dessa brott. Enligt rapporten har så många som tre av fyra regioner och nästan var tredje kommun utsatts för välfärdsbrott under 2024.

– Vår studie visar en skrämmande bild av hur utbredd välfärdsbrottsligheten är i våra kommuner och regioner. Samtidigt bedömer vi att det kan finnas ett stort mörkertal. Risk för välfärdsbrott finns där pengar finns och det är tydligt att alla kan drabbas. Sveriges kommuner och regioner är på rätt väg, men långt ifrån framme. Ett första steg är att de behöver stärka sin säkerhetskultur, förstår riskerna och öka medvetenheten, säger Cecilia Cederberg, ansvarig för PwC Sveriges forensiska avdelning.

En majoritet av kommunerna saknar handlingsplan

Trots riskerna har endast knappt tre av tio kommuner implementerat en handlingsplan för arbetet mot välfärdsbrottslighet. Läget är bättre bland regionerna där åtta av tio har en handlingsplan.

Källa: PwC:s rapport Kampen mot välfärdsbrottsligheten 2025

Nästan alla kommuner saknar förmåga att tackla välfärdsbrottsligheten

Rapporten visar även att det bara är omkring en av tio som upplever att den egna organisationen har en hög eller mycket hög medvetenhet om välfärdsbrottslighet. Dessutom är det färre än en av tio kommuner som anser sig ha god förmåga att effektivt förebygga, upptäcka och hantera välfärdsbrottslighet. Det handlar till exempel om att ha rätt kompetens, resurser, arbetssätt och verktyg på plats. Med rapportens resultat som grund riktas nu en uppmaning till politiska beslutsfattare.

– En fastställd politisk handlingsplan är viktig för att skapa rätt förutsättningar, och ett politiskt tryck i frågan med en uttalad ambition är en framgångsfaktor i arbetet mot välfärdsbrott. Det här är ett signalvärde som inte ska underskattas, förklarar Lena Salomon, expert inom offentlig

sektor och certifierad kommunal revisor på PwC Sverige, och fortsätter;

– Kriminella aktörer är snabba och ligger ofta ett steg före. Därför är det viktigt att kommuner och regioner blir bättre på att säkra processer och kontroller. Ändringarna i kommunallagen från 1 juli 2025 väntas ge positiva effekter, inte minst på det förebyggande arbetet. När lagstiftaren ställer krav på preventiva åtgärder har det även en avskräckande effekt på potentiella gärningsmän.

Vanligt att välfärdsbrott inte anmäls

Resultaten visar att bland utsatta kommuner och regioner har drygt sju av tio kommuner och tre av tio regioner polisanmält välfärdsbrott under 2024. Dessutom är det endast omkring en tredjedel av kommunerna och regionerna som har polisanmält alla välfärdsbrott under 2024.

– Det är oerhört viktigt att agera snabbt och polisanmäla alla misstankar om välfärdsbrott. Kommuner och regioner måste ta ansvar för att utreda till exempel avvikelser eller visseblåsningar som handlar om välfärdsbrott, både för att få underlag till en polisanmälan, och för att organisationen ska vidta åtgärder för att motverka och upptäcka framtida brott. Sedan behöver även polisen och rättsväsendet utöka sina resurser för att ha möjlighet att hantera alla anmälningar, förklarar Cecilia Cederberg.

PwC:s åtta rekommendationer för att stärka arbetet mot välfärdsbrott och otillåten påverkan i kommuner och regioner

Genomför medvetande- och kunskapshöjande insatser till exempel genom att utbilda medarbetare, chefer och förtroendevalda om välfärdsbrottslighet och dess olika uttrycksformer och skapa en förståelse för behovet av en kulturförflyttning som fokuserar mer på säkerhetsfrågor.

Besluta om en handlingsplan, strategi eller riktlinje som uttrycker för den politiska viljeriktningen. Säkerställ att dokumentet baseras på ett politiskt formulerat uppdrag med en tydlig viljeriktning. Kom ihåg att "tonen på toppen" är avgörande. När det finns ett beslut och en tydlig riktning, kommunicera internt och externt.

Fastställ en gemensam definition av begreppet välfärdsbrott. SKR:s definition är den mest vanligt förekommande och kan därför med fördel användas för att underlätta dialog med andra kommuner och regioner: *När en aktör – företag, förening eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning.*

Öka förståelsen för begreppet otillåten påverkan och inkludera begreppet i arbetet mot välfärdsbrott. Otillåten påverkan utgör ett samlingsbegrepp för handlingar som syftar till att påverka en anställd eller förtroendevald att agera på ett annat sätt än den tänkt, till exempel i myndighetsutövning eller i beslut.

Stärk förmågan att förebygga, upptäcka och hantera välfärdsbrottslighet. Börja med att inventera kompetenser, resurser, arbetssätt och verktyg samt skapa organisatoriska förutsättningar för ett effektivt arbete.

Säkerställ att det finns rutiner för polisanmälan och att polisanmälningar upprättas.

Se över och anpassa arbetet med intern kontroll i enlighet med förändringarna i kommunallagen den 1 juli 2025. Nämnderna får ett utökat ansvar att se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten.

Upprätta en kommunikationsstrategi för arbetet mot välfärdsbrott och otillåten påverkan. Såväl intern som extern kommunikation är viktig. Det finns en förväntan hos kommuninvånare att skattepengar går till rätt saker, och att det finns ett aktivt arbete mot välfärdsbrottsligheten.

Källa: PwC:s rapport Kampen mot välfärdsbrottsligheten

Om rapporten

I kunskapsrapporten *Kampen om välfärdsbrottsligheten* presenterar PwC en temperaturmätning kopplat till kommuners och regioners arbete mot välfärdsbrott och otillåten påverkan. Resultatet grundas på en enkätundersökning som skickats ut till samtliga av Sveriges kommuner och regioner under perioden april-maj 2025. Av 290 kommuner svarade 147 stycken, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 51 procent. Av 21 regioner svarade 12 stycken, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 57 procent. I rapporten redovisar PwC även erfarenheter och lärdomar från genomförda forensiska utredningar samt ger tips på hur välfärdsbrott och otillåten påverkan kan hanteras. I rapporten får vi också inspel från intervjuer med ett antal experter på området. Läs mer och ta del av rapporten i sin helhet [här](#).

För mer information

Jenny Lilljeqvist, presschef PwC Sverige

jenny.lilljeqvist@pwc.com

070-818 82 55

Om PwC

På PwC hjälper vi våra kunder att bygga förtroende och ställa om sin verksamhet för att öka konkurrenskraften. Vi är ledande inom skatt, revision och rådgivning och är en del av ett globalt nätverk med 370 000 medarbetare i 149 länder. Genom att kombinera vår expertis och erfarenhet med den senaste tekniken, hjälper vi våra kunder att bli effektivare, anpassa sig till förändringar och alltid ligga steget före.

PwC Sverige är en självständig och oberoende juridisk enhet med 3200 medarbetare runt om i landet. Vill du veta mer om PwC? Besök oss på pwc.se eller [LinkedIn](#).